

Jan Olsen
Lindemannvei 19
1453 BJØRNEMYR

Vår dato: 21.10.2003

Vår ref.: NVE 200302578-5 emk/hnz

Arkiv: 912-653.3 /Trøgstad Elverk

Deres dato: 02.07.2003

Deres ref.:

Saksbehandler:

Hilde Nyvoll Zanota

22 95 98 80

Klage på økt nettleie hos Trøgstad Elverk - enkeltvedtak

Vi viser til e-post fra Jan Olsen datert 2. juli 2003 med klage på Trøgstad Elverk sin økning i overføringstariffen (nettleien). NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av informasjonen NVE sitter med i denne saken, finner vi ikke at tariffen Trøgstad Elverk praktiserer er i strid med gjeldende regelverk.

Olsen klager på at Trøgstad Elverk fra 7. juli 2003 har økt overføringstariffens fastledd fra 1116 kr/år til 1550 kr/år, og energileddet fra 27,9 øre/kWh til 38,44 øre/kWh. Olsen er husholdningskunde i Trøgstad Elverk sitt forsyningsområde.

NVE har bedt Trøgstad Elverk kommentere klagen, og i brev av 18. august 2003 kommer selskapet med en redegjørelse. Trøgstad Elverk opplyser at tarifføkningen i hovedsak skyldes at selskapets inntektsramme økte fra 1.1. 2002 som følge av oppjustert verdi på nettanlegg. Rammen steg også vesentlig fra forrige reguleringsperiode til den nåværende perioden 2002-2006, i tillegg til at selskapet fikk et tillegg for etterberegning av levert energi for perioden 1997-2001.

Trøgstad Elverk har opparbeidet en stor mindreinntekt, som de ønsker å hente inn gjennom økte tariff. Selskapet opplyser at det tar sikte på å beholde nåværende overføringstariffer på samme nivå i hele den inneværende reguleringsperioden (2002-2006).

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol på overføring av kraft til kunder innenfor sine forsyningsområder, og virksomheten blir regulert av NVE. Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE gjør ingen detaljstyring ved utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å redusere sine tariffer, så lenge de er utformet i tråd med de bestemmelser som gjelder. Tariffen kan imidlertid aldri settes høyere enn at inntekten holdes innenfor den rammen som NVE har satt for selskapet.

NVE regulerer nettselskapene ved at de hvert år får en inntektsramme som sier hvor mye inntekt de totalt kan hente inn fra nettvirksomheten. Denne inntektsrammen blir satt for å dekke selskapets kostnader med å eie og drive nett, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital. Henter nettselskapet inn mer inntekt gjennom overføringstariffen enn hva som er tillatt i forhold til inntektsrammen, er de forpliktet til å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Henter de inn mindre inntekt gjennom tariffen enn tillatt, har de mulighet til å hente inn dette gjennom høyere tariffer de påfølgende år. Dette blir fulgt opp av NVE hver år.

Trøgstad Elverk opplyser at de har hevet overføringstariffene fra 7. juli på grunn av at selskapets inntektsramme har økt og at de ønsker å innhente mindreinntekt. Dette er i tråd med regelverkets bestemmelser som sier at mer- eller mindreinntekt over tid skal gå mot null. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) sier i § 8-6:

”Nettselskapet skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett. Merinntekt skal tilbakeføres kundene, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene.”

Vi vil presisere at nettselskapene ikke har noen plikt til å innhente mindreinntekt via tariffene, men at mindreinntekten også kan avskrives. NVE fastsetter årlig nettselskapets mer- eller mindreinntekt ved enkeltvedtak.

Trøgstad Elverks inntektsramme økte fra 1.1. 2002 som følge av oppjustert verdi på nettanlegg. Denne verdijusteringen ble godkjent av NVE i brev datert 18. oktober 2002. I tillegg ble inntektsrammen oppjustert som følge av faktisk økning i levert energi for perioden 1997-2001.

NVE fastsetter hvert femte år nytt beregningsgrunnlag for nettselskapenes årlige inntektsramme. Ved begynnelsen av femårsperioden blir volumet av levert energi for perioden estimert, og inntektsrammen justeres når mengden faktisk levert energi er fastslått. Dersom mengden levert energi øker, vil behovet for nyinvesteringer øke, og inntektsrammen oppjusteres for å gi nettselskapene midler til å møte dette investeringsbehovet. NVE beregner mengden av faktisk levert energi, og fatter vedtak om justering i inntektsrammer på bakgrunn av dette. Når inntektsrammen øker, tillates overføringstariffene å øke tilsvarende.

Kostnadene i nettet

Kostnadene i elektriske nett er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene og delvis kapital- og vedlikeholdskostnader som ikke varierer med bruken av nettet på kort sikt. Energikostnadene ved overføringstap i ledningene utgjør ca. 10 % av de samlede kostnadene i overføringsnettet. Det betyr at den største delen av kostnadene er faste kostnader som ikke varierer med forbruket.

Når det gjelder utformingen av overføringstariffene, krever § 14-2 i forskrift om kontroll av nettvirksomhet at for husholdninger skal nettleien bestå av et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal minimum dekke kundespesifikke kostnader, dvs. kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal minimum dekke kostnaden ved elektriske tap i nettet. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av de faste kostnader som ikke dekkes inn gjennom fastleddet. Fordeling av de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd er opp til nettselskapet selv å avgjøre.

NVE kan ikke finne at Trøgstad Elverks overføringstariffer ikke tilfredsstiller bestemmelsene i forskriftens § 14-2.

Fastsettelse av tariff på bakgrunn av forventet forbruk

Trøgstad Elverk sier videre at selskapet har hatt inntektssvikt som følge av lavere nettransport enn forventet. Gjennom overføringstariffen skal nettselskapet få dekning for sine kostnader med å eie og drive nett. Når nettselskapet fastsetter tariffene må dette skje ut fra en del forventninger, blant annet om kundenes kraftforbruk. Ut fra dette anslår selskapet hvor stor inntekt som ventes å bli inntjent i løpet av året. Trøgstad Elverk sine kunder har hatt et lavere forbruk hittil i år enn selskapet tidligere har anslått, og inntekten har blitt tilsvarende lavere. Men lavere forbruk betyr ikke at selskapets kostnader reduseres tilsvarende. Dette skyldes at størsteparten av kostnadene i nettet er faste kostnader, som på kort sikt er uavhengig av forbruket. Nettselskapet øker derfor tariffene for å få dekket sine kostnader og samtidig opprettholde en rimelig avkastning på kapitalen. Dersom forbruket blir høyere enn forventet, må nettselskapet før eller siden sette ned overføringstariffene.

Olsen hevder i sin henvendelse at strømsparing ikke kan lønne seg, siden nettariffene økes når forbruket blir lavere enn forventet. Vi vil presisere at selv om lavere forbruk kan føre til at tariffene økes på kort sikt, vil redusert strømforbruk være lønnsomt uansett – både for privatpersoner og samfunnet generelt. Dersom man reduserer strømforbruket, vil utgiftene til kjøp av strøm uansett gå ned, og hvis man sparer like mye som gjennomsnittet, vil den årlige nettleien være omtrent uendret, selv om tariffen per kWh øker. Reduserer man sitt forbruk mer enn gjennomsnittet, vil man kunne få reduserte utgifter til nettleie, til tross for prisøkningen. Dersom det på lengre sikt blir en generell, varig forbruksreduksjon, vil tariffene kunne reduseres pga. mindre behov for oppgradering og utvidelse av overføringsnettet.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE *kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven*. NVE finner ikke at Trøgstad Elverk sin tarifføkning er i strid med gjeldende regelverk. Ifølge de opplysninger NVE sitter med, tilfredsstillende både energi- og fastleddet de minimumskrav forskriften stiller i § 14-2.

Vi har ikke funnet grunnlag for å hevde at tariffene er satt høyere enn det selskapets inntektsramme tillater. Om det likevel viser seg at inntekten for 2003 blir høyere enn tillatt, vil NVE i 2004 fatte vedtak som innebærer at merinntekten blir tilbakeført kundene gjennom utformingen av tariffene i det etterfølgende år.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Vedlegg: Brev fra Trøgstad Elverk

Kopi: Trøgstad Elverk, Skoleveien 6, 1860 Trøgstad